

A Mecseki Karsztkutató Csoport

1996. évi Jelentése

Készítette: Rónaki László

Munkaterv

Az utóbbi években munkatervünkben feltárás és tudományos kutató tevékenység nélkül csak a hazai és külföldi barlanglátogatások szerepeltek. Így a Mecsek-Villányi hegység barlangjaiba külső érdeklődők számára a Baranya megyei Természetbarát Szövetség keretében szerveztünk turisztikai programokat.

Feltárás

Sok év szünet után újra kértünk és kaptunk kutatási engedélyt a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóságától a „Spirál-nyelő” bontásának folytatására. E nyelő megtalálása és első kibontása még 1977-ben volt, elérve a 30 m-es mélységet. (Ld.: MKCS 1977. Évi Jelentése p. 7, 22.) A bejárati szakasz nagy csapadékok hatására többször beomlott. Az 1996 március végén kezdett újra bontás, majd a nyelő tovább kutatása június közepén eredménnyel járt. A csoport munkája mellett Nemes Balázs és Kéki Antal kutatásvezetők érdeme a közel 100 m mélységben feltárt patakos barlangig az első lejutás és annak mintegy 60 m hosszban történt bejárása (ld.: rajz). A barlang szájának omlásmentes biztosítását és vasajtóval történő lezárását kútgyűrűk beépítésével (nov. 16.) oldottuk meg. Ennek anyagi fedezetét a DDNP Igazgatósága biztosította. A terveket készítette és a beépítés irányítását Vass Béla végezte a csoportunkat segítve.

A Spirál-nyelő barlang a Vízfő vízgyűjtő területén a forrástól légvonalban 2 km távolságban van. (Kataszteri száma: 4124.420.04) A Büdöskút forrástól állandó vízfolyás van a szomszédos felső triász korú homokkő területen át. A tektonikus határnál a homokköpikkely mellett alakult ki a „Kút-nyelő” (kat.sz.: 4124.420.05) mely humusszal feltöltődött és nyelőképesége jelenleg kisebb 50 l/p-nél. A patakmederben ez után leltünk rá az olasz barlangkutatók ápr. 27-i látogatása során egy nyelő lyukra az előzőtől mintegy 300 m-re, amit „Palermo-nyelő”-nek kereszteltünk (kat.sz.: 4124.420.06). Nyelőképesége az év végére megközelítette a 200 l/p-et. Innen 50 m-re találjuk a „Büdösküti-nyelőt” melynek tektonikus hasadékat a kibontás óta a hordalék nagyon eltömte. Nyelőképesége csak néhány száz liter

lehet percenként. Ettől kb. 80 m-re van a „Spirál-nyelő” a + 342,5 mBf. szinten a mederben. Mivel a Spirál-barlang Vereckei folyosójában elért patak szintje kb. + 245 m, így a Vízfő forrásig 56 m eséssel jut el a karsztvíz.

A terület legnagyobb karsztforrásának nyilván legnagyobb barlangrendszeréről beszélhetünk, melynek egyik mellékágát értük el a mecseki barlangkutatók történetében első esetben felszínről természetes üregeken keresztül. Ez a kutatási pont különösen perspektivikus helyzetű, mert egyrészt koptató anyagot szállító állandó vízfolyásnál, másrészt a karsztos vízgyűjtő terület közepén van. A hidrogeológiai és karszt morfológiai megfontolásokra alapozva nyilvánvaló, hogy a legnagyobb mecseki barlangrendszer kapujánál vagyunk.

Tudományos tevékenység

Tudományos jellegű munkavégzés - eltekintve a feltárt barlang geológiai és geodéziai térképezésétől - egyéb területen nem történt. Balatonlábdíhegyen a Barlangkutatók Szakmai Találkozóján (nov. 8-10.) az új barlang poszteren történt bemutatása mellett (ld.: mellékelt ábra annak kicsinyített mása) egy előadással világítottam rá a felfedezés jelentőségére.

Szaklapban az első közlemény olaszul a „Montagne di Sicilia” 1996 (okt.-dec.) 3. számában került publikálásra ábrákkal. Egyéb közérdekű lapokban megjelent cikkek: Dunántúli Napló 1996. okt. 9. (fotóval), okt. 10. (fotóval) Mai Nap okt. 16., Mecsek Híradó 1996. nov. (bg. rajzzal). A MTESZ millicentenáriumi kiadványában jelentős tanulmányt tettünk közzé a 200 év eredményeiről a „Karszt- és Barlangkutató Dél-Dunántúlon” címmel. Ugyanott ismertettük a Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat Déldunántúli Területének 20 éves történetét is.

Csoportélet

A csoport korábbi aktív klub élete 1989-től szünetel a „fenntartó szerv” és a Művelődési Házban korábban biztosított helység megszűnésével. Összejövetelekre csak rendezvények során kerül sor. Így a Mecsek Egyesületben és a természetjárók rendezvényein. A Pro Natura Barlangkutató Egyesület által rendezett mecseki barlangkutatók találkozóján (ld.: fotók) ismertettük az elért eredményeket majd az MKBT Déldun. Ter. Szervezetének évzáró ülésén összejött kutató gárda előtt. Az MKBT választmányi ülésein a területet Bp-en Rónaki László képviselte. Ez évben 5 új belépővel növeltük az MKBT és a Mecsek Egyesületi tagságot.

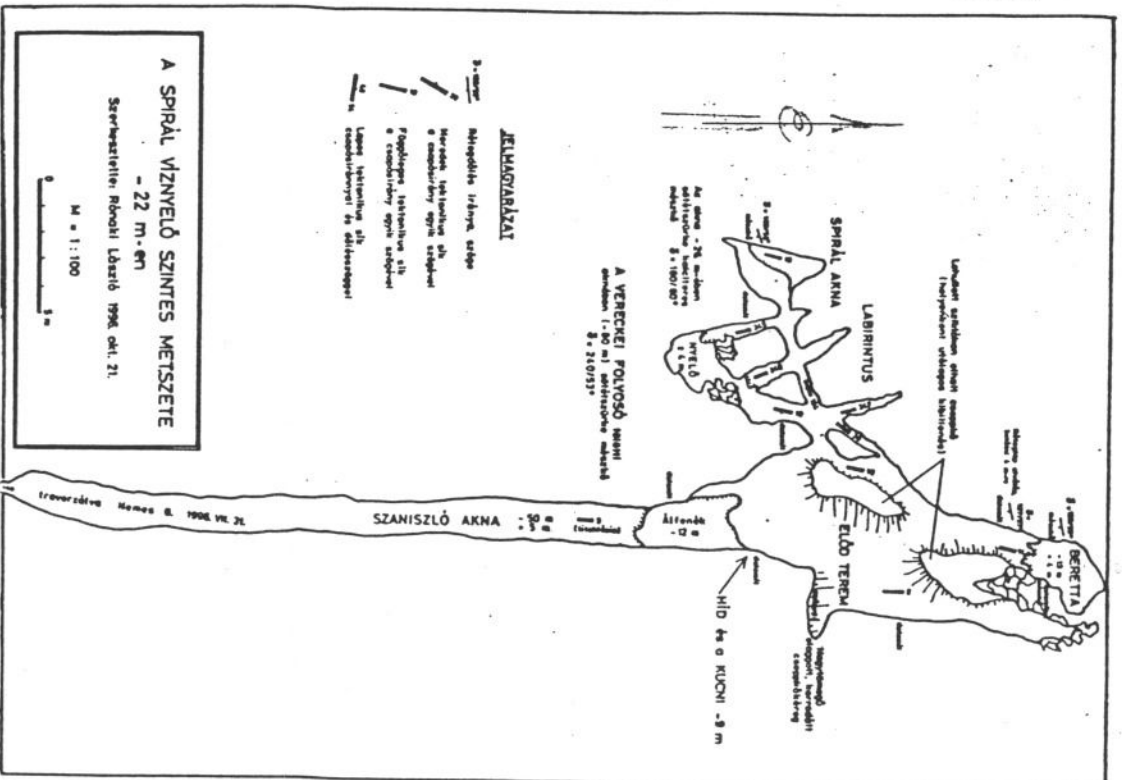
Az utóbbi 6 év során minden tevékenységünk a résztvevő tagok saját költségén történt.

Melléklet: 1 db ábra és 3 db fotó

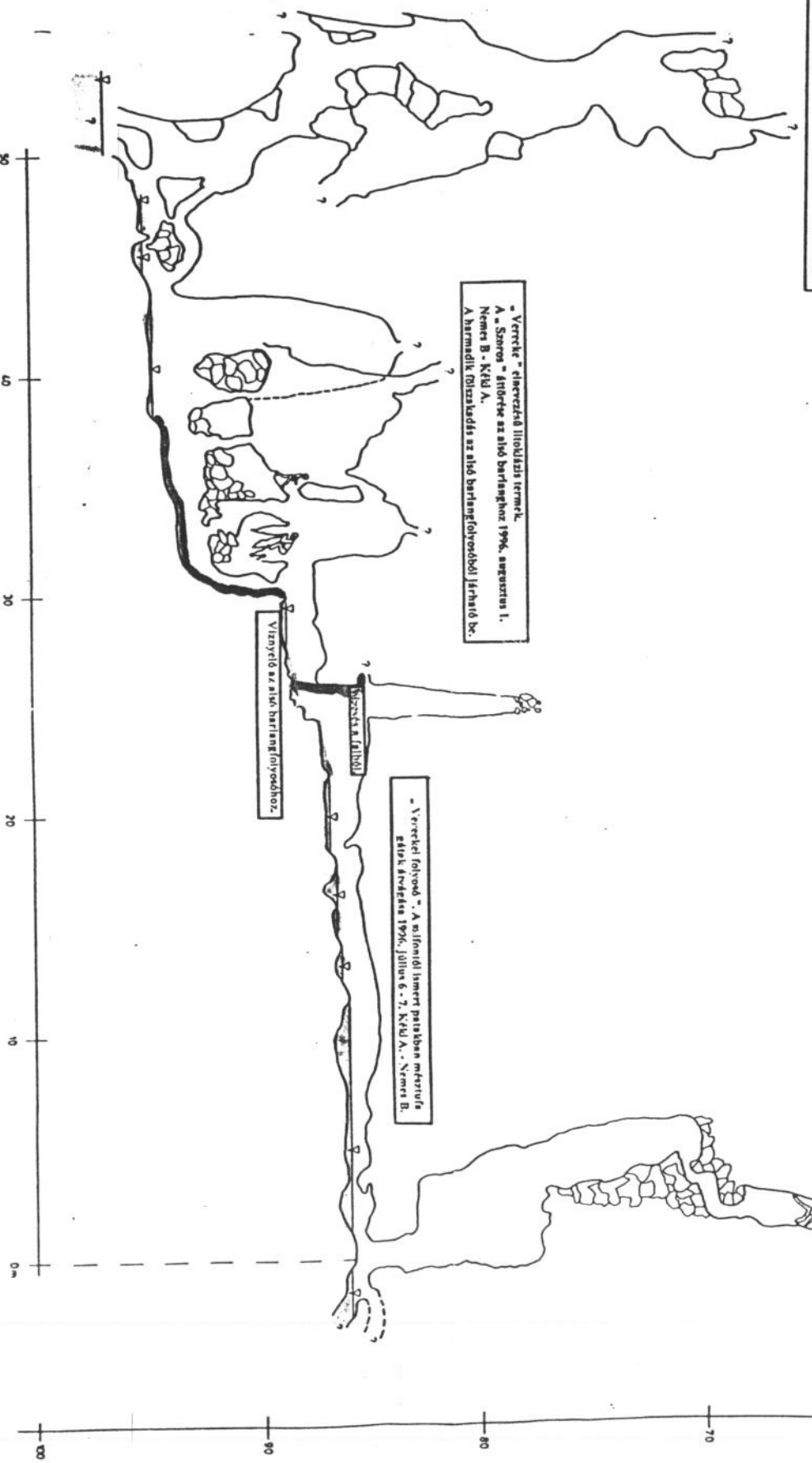
Vázlatos keresztmetszvény a Spirál víznyelőről és barlangjáról

Szerkesztette: Rónaki László 1996 szeptember.

Élmérési Kékfi A. - Nemes B. - Rónaki L.

- Nagy felmérés -
 (1996. szeptember 15. A vízszint kiegészítésével)

Felmérés (A Bonis kútján 1977. július 13.
 Bodnér J. - Eldő St. - Kovács F. J.)

- Kőfőlyvő akna -
 (1977. szeptember 6. J.)

- Labirintus -

- Eldő terem -
 (1996. július 21.)

- Beretia víznyelő akna -

- Szaniszló -

A - Szaniszló akna - és a Szaniszló - Mző
 B - Kőfőlyvő - nek elvezető (Dre és a Hid)

- Kapcsolás - (D - re a Szaniszló akna
 folyócsa kb. 70 m - le. Mfg felmérés)

A mecseki barlangkutatók első találkozója
(Büdöskút, 1996. szeptember 20 - 22) a
Pro Natura szervezésével. Résztvevők
még a JATE Barlangkutató Csoportja, ME
Barlangkutató Szakosztálya és a MKCs.
(35 fő)

Fotó: Rödler Miklós

A Spirál víznyelő barlang bemutatása.

A foton: Kéki A. - Rónaki L. - Navratil G. - Kremling L. - Nemes B.

A Mecseki Karsztkutató csoport 1997. évi működési terve

Feladat: a Spirál barlang és a környező karsztvidék kutatása

A Spirál barlang:

- eddig feltárt részeinek pontos felmérése,
- biztonságtechnikai kiépítése, az esetleges mentés lehetőségének megteremtése,
- feltárása,
- bemutatása, a Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat 1997-ben a Mecsekben megrendezésre kerülő Barlangnapokon,

A környező karsztvidék kutatása:

- a perspektivikusnak tűnő víznyelők bontása Büdöskút és Száraskút térségében
- topográfia, kataszterezés
- tereprendezés, tisztítás

Kutatócsoportunk ezen célkitűzéseit 22 alkalommal, 34 napon (ebből 14 táborig), kívánja végrehajtani, a következő kutatási naptár szerint:

január 11; 25
február 15
március 8
március 28 - április 06 -ig kutatótábor
április 26
május 17
június 07
június 26 -29-ig MKBT Barlangnapok
július 19 - 20
augusztus 09 - 10, 30 - 31
szeptember 20 - 21
október 11
november 01, 22
december 13, 27

A kutatási naptárban szereplő időpontok előre nem látható okok miatt változhatnak, más időpontra kerülhetnek.

A Mecseki Karsztkutató Csoport nevében összeállította Kéki Antal kutatásvezető

Pécs, 1997.01.05